

ADVIES VAN HET AGENTSCHAP LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ OVER HET UITSTEL VAN DE INZAAIDATUM VOOR DE ECOREGELING BUFFERSTROKEN

1.1 INLEIDING

De ecoregeling 'Bufferstroken' stimuleert het aanleggen van verschillende bufferstroken (grasstrook ikv erosiebestrijding, grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen of waterlopen, bufferstrook met een graskruidenmengsel of bufferstrook met een bloemenmengsel) langs landbouwpercelen. Deze bufferstroken zorgen voor een verminderde afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen of meststoffen naar waterlopen, heggen, houtkanten,... Ze dragen ook bij tot de groene dooradering in het landschap, en door het inzaaien van specifieke mengsels kunnen zij een geschikte biotoop vormen voor verschillende planten en dieren en zo de (functionele) agrobiodiversiteit ondersteunen. Als landbouwers aan deze ecoregeling willen deelnemen moet de bufferstrook al aanwezig zijn of ingezaaid worden in het najaar, met uitzondering van de ecoregeling bufferstrook plus – bloemenmengel. In artikels 78§3, 79§2 en 80§2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 tot vaststelling van de voorschriften voor subsidies voor de uitvoering van maatregelen met een gunstig effect op het milieu, het klimaat en de biodiversiteit wordt een delegatie aan de minister verleend om, wanneer uitzonderlijke weersomstandigheden verhinderen dat bufferstroken tijdig ingezaaid worden, een latere uiterste inzaaidatum te bepalen in de betrokken gebieden. Het gaat om drie acties binnen de ecoregeling bufferstroken waar de minister een latere inzaaidatum kan bepalen:

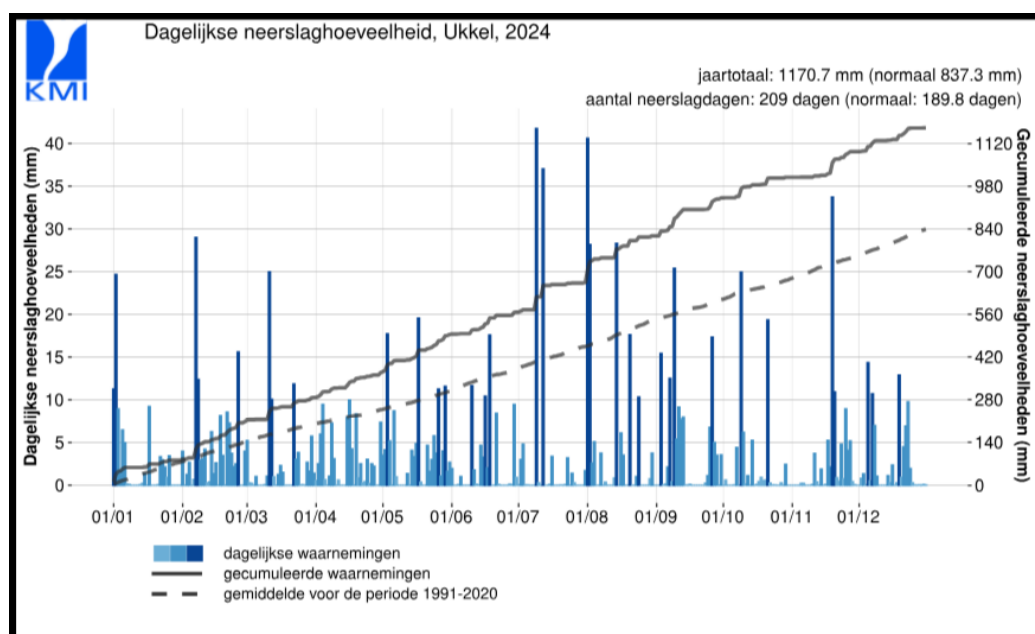
- de aanleg van een grasbufferstrook langs waterlopen
- de aanleg van een bufferstrook met graskruidenmengsel
- de aanleg van een grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen

Zoals bepaald in het bovenvermelde besluit, neemt de minister deze beslissing op basis van een advies van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij welke gebruik maakt van meteorologische data dat publiek beschikbaar gemaakt wordt. Voor de ecoregeling grasbufferstrook in het kader van erosiebestrijding is dit niet mogelijk omdat deze grasbufferstrook zijn functie onvoldoende kan vervullen indien hij te laat wordt ingezaaid. De grasmat is dan immers onvoldoende ontwikkeld.

1.2 METEOROLOGISCHE DATA

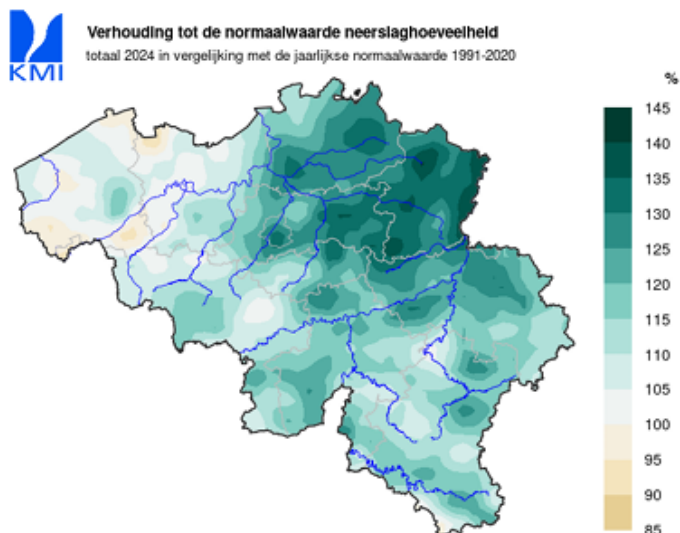
Vorig jaar was het natste jaar in Ukkel sinds de start van de metingen in 1833¹. Eind september was er al meer neerslag in Ukkel gevallen dan in een gemiddeld volledig jaar, zoals weergegeven in Figuur 1.

Figuur 1: Evolutie neerslaghoeveelheid gedurende het ganse jaar.

Ook in de rest van Vlaanderen was de totale jaarlijkse neerslaghoeveelheid zeer hoog, zoals blijkt uit Figuur 2, met uitzondering van een zeer beperkte regio in West-Vlaanderen. Maar ook deze regio werd ook niet gespaard van wateroverlast gezien West-Vlaanderen in november 2023 geconfronteerd met uitzonderlijke regenval en een verhoogde afvoer van regenwater uit Frankrijk. De zeer uitzonderlijke natte weersomstandigheden in gans Vlaanderen hebben nog lang in het seizoen 2024 hun impact gehad. De gevolgen voor de landbouwsector waren enorm. Landbouwers konden maar zeer laat de veldwerkzaamheden starten in het voorjaar en ook de oogst was later dan voorzien. Dit had natuurlijk zijn gevolgen voor de veldwerkzaamheden in het najaar, volgend op de oogst. Deze konden slechts later starten of niet plaatsvinden met als resultaat dat bijvoorbeeld de aanleg van bufferstroken in het najaar niet meer gerealiseerd werd. Ook werd het jaar gekenmerkt door een grote aantal dagen met zware regenval (dagtotaal van minstens 20 mm). Dagen met zware regenval hebben ook grote impact op landbouw gezien veel neerslag op korte tijd valt en het water onvoldoende tijd krijgt om te infiltreren.

¹ [klimatologisch_jaaroverzicht_2024.pdf](#)

Figuur 2: Regionale spreiding van de verhouding tot de normale neerslaghoeveelheden voor het jaar 2024.

Daarnaast was ook het najaar natter dan gemiddeld wat de veldwerkzaamheden nog verder vertraagde. In totaal viel er in Ukkel de afgelopen herfst meer neerslag dan gemiddeld: 275,9 mm (normaal: 209,3 mm) op 50 dagen (normaal: 48,5 dagen) ². Daarmee was de herfst van 2024 de vijfde natste herfst in de laatste 30 jaar in Ukkel (Tabel 1).

Tabel 1: Overzicht van de meteorologische data in de herfst 2024 in Ukkel.

Overzicht voor Ukkel sinds 1991		Recordwaarden en indeling voor Ukkel sinds 1991			Algemeen overzicht			
	Eenheid	Waarde	Normaal		Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	11.8	11.2		13.9	2006	8.5	1993
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	15.2	14.8		17.9	2006	11.6	1993
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	8.8	8		10.3	2006	6	1993
Neerslagtotaal	mm	275.9	209.3	+	367.3	2001	109.2	1995
Neerslagdagen	d	50	48.5		63	2017	32	2018
Sneeuwdagen	d	2	1.3		6	2010	0	2023
Onweersdagen in België	d	25	17.8	+	30	2012	8	2003
Gemiddelde windsnelheid	m/s	3.2	3.5	--	4.2	2000	3	2007
Overheersende windrichting		ZZW						
Zonneschijnduur	uu:mm	259:47	332:52	--	471:10	2018	229:25	1998
Globale zonnestraling	kWh/m²	148.1	175.8	--	213.4	2018	141.6	1998
Relatieve vochtigheid	%	88	81	+++	86	2017	75	2018
Dampdruk	hPa	12.5	11	++	13.2	2023	9.6	1993
Luchtdruk	hPa	1017	1015.4		1021.5	2007	1009.6	2000

Normaalwaarden gedefinieerd over de periode 1991–2020.

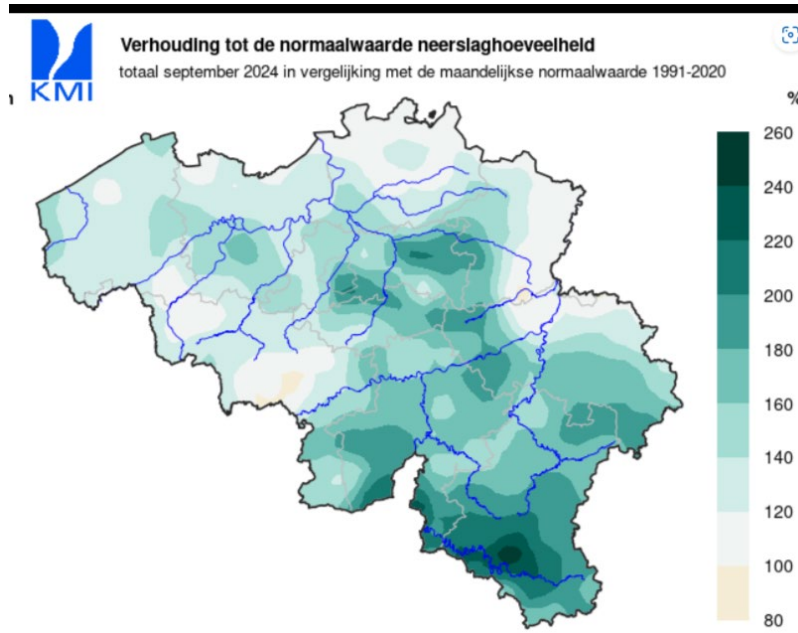
Recordwaarden van 1991-2023.

Indeling opgesteld voor de periode 1991-2024 volgens de volgende definitie:

+++	---	Hoogste/laagste waarde sinds 1991
++	--	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1991
+	-	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1991

² [klimatologisch_seizoenoverzicht_2024_S4.pdf](#)

Uit Figuur 3 blijkt ook dat gans Vlaanderen geconfronteerd werd grote neerslaghoeveelheden in september ten opzichte van de referentieperiode 1991-2020 (Figuur 3).

Figuur 3: Regionale spreiding van de verhouding tot de normale neerslaghoeveelheden voor het september 2024.

Advies

1.3 CONCLUSIE

Samengevat zorgden zowel de trage opstart van het teeltseizoen in 2024 als het natte najaar in 2024 voor moeilijkheden om de veldwerkzaamheden tijdig af te ronden. Hierdoor hebben landbouwers onvoldoende tijd gehad om bufferstroken in te zaaien op het einde van 2024 met het oog op het volgende teeltjaar.

Op basis van bovenstaande data adviseert het Agentschap Landbouw en Zeevisserij adviseert om een latere inzaaidatum, namelijk 30 april 2025, te hanteren wegens uitzonderlijke natte weersomstandigheden voor gans Vlaanderen voor volgende acties:

- de aanleg van een grasbufferstrook langs waterlopen
- de aanleg van een bufferstrook met graskruidenmengsel
- de aanleg van een grasbufferstrook langs kwetsbare landschapselementen